

Lietuvos vertintojų rūmai
Tuskulėnų g. 33C-31 (3-ias aukštas), LT-09219, Vilnius
mob. +370 605 63318, el. paštas: vertintoju.rumai@gmail.com

Pranešimas žiniasklaidai
2023-01-23

Žongliuoti vertėmis Finansų ministerija kviečia kiekvieną norintįjį

Lietuvos turto ir verslo vertintojų bendruomenė su nerimu stebi jos profesinės veiklos reglamentavimo revoliuciniam revizavimui skirtą teisėkūros iniciatyvą ir negali sutikti su ekspertų bei vertintojų bendruomenės nuostatas ignoruojančiu Finansų ministerijos pateiktu Privalomojo turto ir verslo vertinimo įstatymo bei jį lydinčiais teisės aktų projektais. Šie projektai nesprendžia Lietuvos turto ir verslo vertinimo sektoriuje esančių problemų, o jas tik užšaldo ir pagilina. Be to, kai kurios siūlomos nuostatos atveria duris korupcijai, prieštarauja tiek nacionalinės, tiek europinės teisės normoms.

„Į ankstesnes vertintojų bendruomenės pastabas Finansų ministerija numodavo ranka, todėl šįkart nusprendėme kreiptis ne tik į vykdomosios valdžios institucijas, bet ir informuoti visuomenę. Juk žmonėms ir įmonėms ne tas pats, kokios kokybės ir skaidrumo turto ar verslo vertinimo paslaugas jie gauna ir kokių gali tikėtis ateityje“, – sako Lietuvos vertintojų rūmų prezidentas Egidijus Muka.

Korupcijai ir piktnaudžiavimams – plačiai atvertos durys

Finansų ministerijos parengtais sprendimais numatyta visiškai atsisakyti bet kokio teisės užsiimti vertinimo veikla reguliavimo, kartu atsisakant ir siekio ieškoti tvarių turto ir verslo vertintojų deramą kvalifikaciją bei šio verslo etikos taisyklų laikymąsi užtikrinančių sprendimų.

„Nesant jokių reikalavimų vertimuisi vertintojo veikla, pripažinimo vertintoju procedūros, taip pat kitokios vertintojų veiklos kontrolės, vertinimo ataskaitą galėtų parengti iš esmės bet kas. Tokią paties suinteresuoto asmens pasirengtą vertinimo ataskaitą patvirtinti būtų galima paprašyti bet kurio savo bičiulio ar net gatvėje sutikto asmens, netgi tokio, kuris nėra įgijęs net vidurinio išsilavinimo“, – teigia Lietuvos vertintojų rūmų valdybos narys Steponas Deveikis.

Pagal naujojo projekto nuostatas susilpninus kontrolės mechanizmus daugėtų ne tik neteisingai apskaičiuotų verčių ir klaidingų vertinimo ataskaitų, bet ir galimybių nesąžiningiems asmenims manipuliuoti vertintojais, sukurtų idealias prielaidas jų korumpavimui. Pagal Finansų ministerijos siūlomas pataisas ir vertintojas, ir užsakovas niekuo nerizikuotų. Pavyzdžiui, potencialiam klientui kreipiantis į vertintoją su užklausa: „man reikėtų įvertinti objektą X, jei galėtumėte pateikti vertinimo ataskaitą, kurioje jo vertė ne mažesnė nei Y, mielai užsakysiu jūsų vertinimo ataskaitos parengimą“, nubaudimas už kyšininkavimą net teoriškai būtų neįmanomas, nes toks teisėtas atlyginimas už pageidaujamos vertinimo ataskaitos parengimą negalėtų būti traktuojamas kaip kyšis.

Įdomiausia tai, kad tokias rizikas savo aiškinamajame rašte išvelgia pati Finansų ministerija, teigdama, kad „priimtos įstatymo nuostatos dėl vertintojo profesijos dereguliavimo, kol įsivyras rinkos savireguliacijos procesai, galimai sudarys sąlygas piktnaudžiauti nesąžiningiems vertinimo paslaugų teikėjams“ ir tarsi su tuo susitaiko.

„Laikykis arba paaiškink“ principas – nauja įstatymų leidybos doktrina?

Pagal Finansų ministerijos ketinimus šiuo metu veikiančią Turto ir verslo vertinimo metodiką turės pakeisti gairės. Naujajame įstatymo projekte teigiama: „Gairės viešojo sektoriaus subjektams taikomos be išimčių (įprastai) arba pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“. Taisyklė „laikykis arba paaiškink“ suprantama taip, kad nukrypimas nuo Gairių turi būti racionaliai pagrįstas ir paaiškintas”.

„Laikykis arba paaiškink“ principas išties kai kada taikomas įvairiose rekomendacijose, tvarkose ir pan., tačiau šiuo atveju jis skamba kaip kalambūras, nes tuo pat metu sakoma ir tai, jog „Gairės viešojo sektoriaus subjektams taikomos be išimčių“, ir tai, kad jos taikomos „su išimtimis“ – pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“.

Kai kurios Finansų ministerijos parengtos revoliucinės pataisos apskritai pažeidžia nacionalines bei europines teisės normas ir net konstitucinius principus. Su visomis Lietuvos vertintojų rūmų kartu su kitomis turto ir verslo vertintojų asociacijomis pareikštomis pastabomis Privalomojo turto ir verslo vertinimo įstatymo bei jį lydinčių teisės aktų projektams galite susipažinti [čia](#).

Pagarbiai
Egidijus Muka
Lietuvos vertintojų rūmų prezidentas

Daugiau informacijos:

Tel. +370 605 63318

El. p. vertintoju.rumai@gmail.com